

Skinneeffekten kommer fra - skinnerne!

Der er kun to forhold, der gør den store forskel mellem skinner og gummihjul:
Stabilitet og komfort.

Mange trafikeksperter med hang til gummihjul har påstået at en højklasset bus (BRT) kan have en tiltrækning på de rejsende som svarer til en letbanes, den såkaldte skinnefaktor eller skinneeffekt, - men hvorfor bliver der så bygget så mange letbaner i hele verden? Og hvorfor giver letbaner varige succeser i modsætning til BRT-systemer, der mange steder ombygges til letbaner senere?

Skinneeffekten beskrives således i rapporten: Hvordan får man bilister til at bruge kollektiv transport? DTU 2009:

”Der er opnået meget store passagerfremgange i de Europæiske byer, hvor der er indført moderne letbaner, og det kan ikke alene forklares med den bedre fremkommelighed.”

I denne artikel sætter jeg fokus på de fordele, der er ved at køre på skinner, og jeg vil påstå at skinneeffekten kommer fra kun to forhold, som er afgørende for den øgede passagertilstrømning:

- **STABIL SERVICE**
En stabil og blivende transportforbindelse kan generere store investeringer og udvikling i byen
- **KOMFORTABEL TRANSPORT**
En høj forudsigelighed og komfort, giver en tryk og rolig rejse uden køresygefølelser

Stabile transportforbindelser kan generere store investeringer

STABILITET i transportmidlernes rute og drift er vigtige for brugerne og virksomhederne, hvilket er det første vigtige forhold i skinneeffekten.

Boligejere og arbejdspladser skal føle sig sikre på at der bliver ved med at have et godt kollektivt trafiktilbud i mange år frem, hvilket sikrer interessen for boligkøb og investeringer.

Busser roses ofte for at være mere fleksible end letbaner, fordi det er let at ændre busruter, både midlertidigt og permanent. Men det handler om "Stabilitet", når vi taler om persontransport. Skinner ændres ikke, og det giver ro og følelse af at have styr på rejsen.

Disse forhold ved erhvervslivet alt om. De ønsker en god og stabil tilgængelighed, så en skinneforbindelse giver et større opland af potentielle medarbejdere. Når boliger og erhverv fortættes langs banen, betyder det samtidig mindre biltrafik og bedre miljø.

Komforten skal være høj uden køresygefølelser

KOMFORT er det anden vigtige forhold i skinneeffekten. Man skal føle sig udhvilet og behagelig til mode når man træder ud af transportmidlet. Mange vælger bilen for at spare tid, men med øget kø-kørsel, giver skinnetransport bilisterne et reelt alternativ.

".. udenlandske erfaringer peger på, at de [red: letbaner] opleves næsten lige så attraktive som andre skinnebårne løsninger [tog]. Der er således ret solidt erfaringsmæssigt belæg for at betragte letbaner som næsten lige så attraktive som anden skinnebåren transport.

Skinnefaktoren kan måske forklares ved, at man kan bruge tiden konstruktivt i et tog – f.eks. til at læse eller arbejde med en bærbar computer – hvilket er en del vanskeligere i en bus."

[Kilde: Samme DTU-rapport 2009].

Ser man på en moderne BRT-bus med høj kapacitet i særlige busbaner, kan nogen af egenskaberne, som findes ved letbanen, godt opfyldes et stykke hen ad vejen. Men gummihjul giver uvægerligt køretøjet en duvende kørsel, især ved ujævnheder. BRT vælges for at spare på de dyre skinneanlæg, men hvis bussen kun gives almindelig asfaltbelægning, vil slitage og lapninger efter gravearbejde hurtigt ødelægge komforten efter få år, og så er man lige vidt. Men med skinner opnår man en særlig jævn kørsel, som ingen bus på gummihjul kan efterligne.

Letbaner og BRT

Letbaner og BRT betragtes ofte som ligeværdige konkurrenter, hvor BRT er billigere, – men de bør betragtes som to forskellige trafikmidler med hvert sit potentiale, hvor letbanens kapacitet er størst. Det er transportbehovet og ikke følelser, der bør være afgørende for hvad man vælger. Letbanen er stadig mange gange billigere end metro og tog i byer. ●

Helge Bay transportplanlægger Letbaner.DK

